

## علوم و فنون ادبی ۱

۱- زبان رسمی دوران ساسانیان چه بود و در کدام محدوده رواج داشت؟

- (۱) پهلوی - ناحیه پارس (۲) پارتی - شمال و شمال شرق (۳) فارسی باستان - شمال و شمال شرقی (۴) فارسی نو - ناحیه پارس
- ۲- با توجه به متن زیر، موارد کدام گزینه تماماً درست هستند؟

«پس از برافتادن ساسانیان، صفاریان نخستین دولت اسلامی ایران بودند. «دری» زبان درباری سامانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی

«ب»

«الف»

بوده است. ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود همزمان با دولت طاهریان پدید آمد. منطقه رواج فارسی دری، نخست در مغرب و شمال

«ت»

«پ»

### غربی ایران بود.

- (۱) ب - ت (۲) الف - پ (۳) الف - ت (۴) ب - پ

۳- کدام گزینه درباره کتاب «شاهنامه ابومنصوری» درست است؟

- (۱) این کتاب حدود سال ۳۶۴ هجری قمری نوشته شود.  
(۲) نویسنده این کتاب امیر ابومنصور عبدالرزاق نام دارد.  
(۳) موضوع این کتاب تاریخ گذشته ایران است.  
(۴) امروزه این کتاب به جز مقدمه آن، دردسترس است.
- ۴- از نظر تاریخ ادبیات، همه موارد درست است؛ به جز .....

- (۱) موبدان کتاب «اوستا» را که برای اجرای مراسم دینی استفاده می‌شد، در دوره ساسانیان به نگارش درآوردند.  
(۲) پارسی همان زبان ایرانیان پیش از اسلام است که ریشه و مادر زبان امروز ایران به حساب می‌آید.  
(۳) زبان‌های ایرانی میانه به دو گروه پارتی و پهلوی تقسیم می‌شوند که حدود ۳۳۰ تا ۷۰۰ ق. م رواج داشت.  
(۴) در ایران پیش از اسلام آثار فرهنگی - ادبی قرن‌ها سینه به سینه نقل می‌شد.

۵- موارد کدام گزینه، جاهای خالی متن زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در زمان ..... ، عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد و بسیاری از دانشمندانی که در این شهر می‌زیستند، آثار ارزنده‌ای به ..... در قلمرو فرهنگ اسلامی پدید آوردند.»

- (۱) غزنویان - خراسان - فارسی و عربی (۲) ساسانیان - پارس - عربی  
(۳) سلجوقیان - غزنه - فارسی (۴) سامانیان - بخارا - پارسی و عربی

۶- در متن زیر، چند «غلط» از نظر تاریخ ادبیات به چشم می‌خورد؟

«شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) هم در این دوره (قرن چهارم و آغاز قرن پنجم) به وجود آمد ولی در دوره غزنویان به پختگی رسید. آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن سوم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد، اما کسی که غزل تمام و کمال در این موضوع سرود، «کسای مروزی» بود.»

- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک

۷- از نظر تاریخ ادبیات، همه گزینه‌ها درست است، به جز.....

- (۱) ابوعلی سینا در همه علوم روزگار خود تبحر داشت و به فارسی و عربی شعر می‌سرود.  
(۲) در عهد سامانی، نثر مانند شعر پارسی، رونق و رواج گرفت و کتاب‌هایی در موضوع‌های گوناگون به زبان دری پدید آمد.  
(۳) در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم دانشمندان ایرانی آثار خود را به فارسی می‌نوشتند تا در سراسر دنیای اسلام خوانندگان بیشتری پیدا کنند.  
(۴) نثر در عهد سامانی، ساده و روان بود و بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه داشت.

۸- با توجه به عبارات زیر، موارد کدام گزینه «همگی» از نظر تاریخ ادبیات درست است؟

- (الف) یادگار زریران در زمره آثار غیردینی به شمار می‌آید اما رنگ دینی دارد.  
(ب) دو اثر ادبی «کلیله و دمنه» و «هزار و یک شب» به زبان پهلوی در دست است.  
(پ) اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آنچه باقی‌مانده دچار تحریف‌هایی شده است.  
(ت) منظومه «درخت آسوریک» یکی از قطعات شعر پهلوی است که موضوعی تعلیمی و اخلاقی دارد.  
(ث) منظومه «یادگار زریران» در میان اندرزهای منثور جای دارد و در اصل به زبان فارسی باستان است.

- (۱) پ - ت - ث (۲) الف - پ - ت (۳) الف - ب - ث (۴) ب - پ - ث

۹- هر دو مورد کدام گزینه، درباره «زبان فارسی باستان» درست است؟

- (۱) بین سال‌های ۵۵۹ ق. م تا ۳۳۰ میلادی رواج داشت - به خط میخی نوشته می‌شد.  
(۲) به خط میخی نوشته می‌شد - آثار برجای مانده آن، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است.  
(۳) بین سال‌های ۵۵۹ تا ۳۳۰ قبل از میلاد رایج بود - تا اوایل دوره ساسانی آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.  
(۴) آثار برجای مانده آن، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است. - در دوره اشکانیان رایج بود.

۱۰- شعر غنایی در قرن چهارم، با کدام دو شاعر قوت و استحکام یافت؟

- (۱) کسایی مروزی - ناصر خسرو (۲) فردوسی - شهید بلخی (۳) شهید بلخی - رودکی (۴) رودکی - ناصر خسرو

۱۱- کدام گزینه درباره شعر قرن چهارم و اوایل پنجم درست نیست؟

- (۱) از ویژگی‌های شعر این دوره، سادگی فکر و روانی کلام آن است.  
(۲) شاعران این دوره بیشتر به واقعیات و مفاهیم درونی نظر داشتند.  
(۳) شاعر می‌کوشید فکر و خیال خود را همان‌گونه که به خاطرش می‌رسد بیان کند.  
(۴) آوردن ترکیب‌های تازه و استعاره‌های دلپذیر از خصیصه‌های شعر این دوره است.

۱۲- در کدام گزینه به رایج‌ترین نوع شعر فارسی در قرن چهارم و آغاز قرن پنجم اشاره نشده است؟

- (۱) تعلیمی (۲) حماسی (۳) مدحی (۴) غنایی

۱۳- متن زیر از کدام کتاب انتخاب شده است؟ نویسنده آن کیست؟

«و این ضحاک را اژدها به وی، از آن گفتندی که بر کتف او دو پاره گوشت بود بزرگ بر رسته دراز، و سر آن به کردار ماری بود.»

- (۱) تاریخ بلعمی - ابوعلی بلعمی (۲) تاریخ الرسل و الملک - محمد بن جریر طبری  
(۳) تفسیر طبری - محمد بن جریر طبری (۴) شاهنامه ابومنصوری - ابومنصور عبدالرزاق

۱۴- کتاب «تفسیر طبری» به دستور چه کسی به فارسی ترجمه شد؟

- (۱) منصور بن نوح سامانی (۲) ابومنصور المعمری (۳) ابومنصور عبدالرزاق (۴) ابوالمظفر ابوالصالح منصور

۱۵- همه موارد به جز ..... از نظر تاریخ ادبیات درباره قرن چهارم درست است.

- (۱) این قرن، دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود.  
(۲) پایه‌های حماسه‌های ملی به زبان فارسی در این قرن گذاشته شد که زبان فارسی را با ادبیات غنی آن به اوج رساند.  
(۳) این قرن دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی بود.  
(۴) پیشرفت در این قرن، با دانشمندانی چون زکریای رازی آغاز شد و با شاعر بی‌نظیری چون رودکی ادامه یافت.